

นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกาภายใต้ทรัมป์ : เครื่องมือภูมิรัฐศาสตร์
เชิงเศรษฐกิจในการจัดระเบียบโลกใหม่และผลกระทบต่อไทยและอาเซียน*

THE UNITED STATES' RETALIATORY TARIFF POLICY UNDER TRUMP:
A GEOECONOMIC INSTRUMENT FOR RESHAPING THE NEW WORLD ORDER
AND ITS IMPACT ON THAILAND AND ASEAN

อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, จักกฤช กระจ่างวงศ์พระจันทร์,
ชัชพงศ์ ภาคเดช, ธนกร มณีโชติ

Apinyar Chatchorfa, Jakkrit Krataiwongphachand,
Chatpong Pakdech, Thanakorn Maneechot
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: wrp.chan@gmail.com

บทคัดย่อ

นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ในฐานะ
เครื่องมือภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจที่ใช้เพื่อจัดระเบียบโลกใหม่ในยุคหลังสงครามเย็น โดยผสม
มุมมองจากรัฐศาสตร์การเมือง เศรษฐศาสตร์การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
การศึกษานี้อาศัยแนวคิดทฤษฎีสัจนิยม ภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจ และระเบียบโลกเสรีนิยม
เพื่อวิเคราะห์ตรรกะเบื้องหลังนโยบายภาษีของสหรัฐฯ ที่มีได้มีเป้าหมายเพียงเศรษฐกิจ แต่เป็น
ยุทธศาสตร์ในการควบคุมอิทธิพลของคู่แข่งในระบบโลก โดยเปรียบเทียบผลกระทบที่มีต่อไทย
และประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ โดยพิจารณาทั้งด้านโครงสร้างการค้า อุตสาหกรรม
สำคัญ ห่วงโซ่อุปทาน และนโยบายตอบโต้ของแต่ละประเทศ จากนั้นนำเสนอบทวิเคราะห์เชิง
เหตุผลและข้อเสนอเชิงนโยบายอย่างเป็นระบบใน 4 มิติ ได้แก่ การทูตการค้าเชิงรุก การกระจาย
ตลาด การยกระดับห่วงโซ่คุณค่า และการสร้างพันธมิตรภูมิภาค ดังนั้น ประเทศไทยควรเปลี่ยน
บทบาทจากผู้รับแรงกระแทกเชิงรับสู่ผู้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สามารถรับมือกับแรงกระแทกจาก
มหาอำนาจและสร้างสมดุลในระเบียบโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ: นโยบายภาษีตอบโต้; ภูมิรัฐศาสตร์ทางเศรษฐกิจ; การจัดระเบียบโลกใหม่; ทรัมป์

Abstract

This article examined the United States' retaliatory tariff policy under President Donald Trump as a geoeconomic instrument for reshaping the global order in the post-Cold War era. Integrating theoretical perspectives from political science, political economy and international relations, it draws on realism, geoeconomics, and liberal international order theory to explain the strategic logic behind U.S. tariff which served not merely economic ends but sought to constrain the influence of rivals in the world system. The study conducted a comparative analysis of the policy's impacts on Thailand and nine other ASEAN member countries. It investigated structural effects across export-oriented industries, supply chains, and each country's policy responses. The analysis was followed by a systematic policy framework, offering four key strategic recommendations for Thailand: proactive trade diplomacy, market and production diversification, value chain upgrading, and regional alliance building. The article argued that Thailand should move from being a follower to becoming a strategy-setting actor capable of absorbing great-power shocks and maintaining balance within a rapidly changing global order.

Keywords: Retaliatory Tariff Policy; Geoeconomics; New World Order; Trump

บทนำ

ในโลกที่ไม่มีใครแจกฟรี และไม่มีใครยอมถูกเอาเปรียบ การค้าไม่เคยแยกขาดจากอำนาจ สะท้อนความจริงของเศรษฐกิจโลกยุคใหม่ได้อย่างชัดเจน นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเย็น ระบบเศรษฐกิจโลกดำเนินไปภายใต้ระเบียบเสรีนิยมที่ให้ความสำคัญกับการค้าเสรี กฎกติกาพหุภาคี และบทบาทนำของสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้ประกันเสถียรภาพของระเบียบโลก (Ikenberry, 2001) ทว่า เมื่อโลกเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 บริบทดังกล่าวเผชิญแรงท้าทายจากหลายปัจจัย กลับพลิกผันอย่างรวดเร็วทั้งการผงาดขึ้นของจีน ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และความไม่พอใจในสังคมตะวันตกที่มองว่า โลกาภิวัตน์ไม่เป็นธรรม ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลสะท้อนการเมืองภายในและโครงสร้างอำนาจโลก

การขึ้นสู่อำนาจของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ในปี ค.ศ. 2017 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของยุทธศาสตร์สหรัฐฯ ภายใต้นโยบาย America First ที่ยึดแนวคิดการค้าแบบชาตินิยมและคุ้มครองผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ก่อนพันธมิตรระหว่างประเทศ ทรัมป์ถอนตัวจากข้อตกลงพหุภาคีและใช้นโยบายกีดกันการค้าอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะมาตรการภาษีตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) อธิบายว่า เพื่อเรียกความเป็นธรรม เนื่องจากประเทศคู่ค้าจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้า

สหรัฐฯ ในอัตราที่สูงกว่า ขณะที่สหรัฐฯ เปิดตลาดกว้างเกินไป ประเทศที่ถูกตั้งเป้าหมายรวมถึง จีน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น เวียดนาม และไทย

นโยบายนี้ทำให้สหรัฐฯ เรียกเก็บภาษีนำเข้าสูงถึง 36-54% โดยให้เหตุผลด้านเศรษฐกิจและอธิปไตย (Menon, 2025; The Australian, 2025) แต่ในเชิงลึก ภาษีตอบโต้ได้กลายเป็นเครื่องมือภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจที่ทรงพลัง เพื่อสกัดอิทธิพลของจีน ต่อรองกับพันธมิตร และกดดันให้เกิดการเจรจาการค้าโลกใหม่ ปรากฏการณ์นี้สอดคล้องกับแนวคิด การใช้อำนาจผ่านความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (Weaponized Interdependence) ที่มหาอำนาจสามารถใช้ความพึ่งพิงทางเศรษฐกิจสร้างอำนาจสั่งการเหนือรัฐอื่น สำหรับไทยและอาเซียน ผลกระทบมีความชัดเจน ไทยซึ่งเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ มูลค่ากว่า 1.3 ล้านล้านบาท (ฐานเศรษฐกิจ, 2568) ถูกเก็บภาษีในอัตรา 36-37% โดยเฉพาะสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ยางพารา อาหาร และยานยนต์ ส่วนเวียดนามถูกเก็บสูงถึง 46% และถูกกล่าวหาว่าแทรกแซงค่าเงิน ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงมีข้อเพียงผู้สังเกตการณ์ แต่เป็นผู้รับผลกระทบโดยตรงจากความขัดแย้งเชิงโครงสร้างในระบบการค้าโลก

แนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานี้ตั้งอยู่บนจุดตัดของรัฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ โดยพิจารณาทฤษฎีที่ว่า รัฐสามารถใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางภูมิรัฐศาสตร์ หรือที่เรียกว่า แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจ (Goeconomics) ในกรณีนี้ ภาษีศุลกากร ซึ่งเดิมเป็นเครื่องมือหารายได้รัฐบาลและปกป้องอุตสาหกรรมภายใน กลับถูกนำมาใช้เป็นอาวุธเชิงนโยบายต่างประเทศเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง และลงโทษประเทศอื่น มหาอำนาจจะใช้ความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งมีผู้วิเคราะห์เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า การใช้อำนาจสั่งการผ่านความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (Weaponized Interdependence) ที่รัฐทรงอำนาจสามารถกำหนดเงื่อนไขทางการค้า การเงิน หรือเทคโนโลยี เพื่อบีบให้รัฐคู่ค้าอ่อนแอตามข้อเรียกร้องทางภูมิรัฐศาสตร์

อย่างไรก็ดี นโยบายของทรัมป์ได้ท้าทายทฤษฎีเสถียรภาพภายใต้การนำของมหาอำนาจ (Hegemonic Stability Theory) ที่มองว่า สหรัฐฯ ควรจัดหาสินค้าสาธารณะ เช่น การเปิดตลาดและการรักษาระเบียบการค้าเสรีเพื่อประโยชน์ของระบบโลกโดยรวม แต่ในทางปฏิบัติ สหรัฐฯ กลับเลือกใช้นโยบายกีดกันเพื่อผลประโยชน์ภายในประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจทางเศรษฐกิจสู่ประเทศเกิดใหม่ โดยเฉพาะจีน

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องประเมินผลกระทบต่อไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ โดยการศึกษาและวิเคราะห์นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดี ทรัมป์ในฐานะเครื่องมือภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจ โดยอาศัยฐานคิดแบบสหวิทยาการ ซึ่งผสมผสานทฤษฎีจากรัฐศาสตร์การเมือง เศรษฐศาสตร์การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยทฤษฎีสัจนิยม แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจ ทฤษฎีระเบียบโลกเสรีนิยม แนวคิดห่วงโซ่คุณค่าโลก โดยพิจารณาโครงสร้างการค้า อุตสาหกรรมสำคัญ ห่วงโซ่อุปทาน และนโยบายตอบ

โต้ของแต่ละประเทศ เพื่อเสนอข้อวิเคราะห์เชิงเหตุผลและแนวทางเชิงนโยบายที่สามารถเสริมสร้างขีดความสามารถของไทยและอาเซียนในการปรับตัวและสร้างสมดุลในระเบียบโลกใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ฐานคิดแบบสหวิทยาการ

โดยผศานทฤษฎีจากรัฐศาสตร์การเมือง เศรษฐศาสตร์การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ ดังนี้

ทฤษฎีสัจนิยม (Realism) การค้าในฐานะการแข่งขันอำนาจ มองว่า ระบบโลกอยู่ภายใต้ภาวะไร้ศูนย์กลาง และรัฐเป็นผู้แสดงหลักที่แสวงหาอำนาจเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์แห่งชาติ (Mearsheimer, 2001) การใช้ภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ จึงสะท้อนการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาความเป็นมหาอำนาจและจำกัดคู่แข่งอย่างจีน รวมถึงประเทศที่มีดุลการค้ากับสหรัฐฯ สูง เช่น ไทย เวียดนาม เยอรมนี ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่า แม้สหรัฐฯ จะเป็นผู้ก่อตั้งระบบการค้าเสรี แต่เมื่อระบบไม่ตอบสนองต่อผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ รัฐก็พร้อมจะใช้นโยบายฝ่ายเดียวเพื่อคงอิทธิพลของตน

แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจ (Goeconomics) ภาษี คือ อาวุธ Luttwak (1990) เสนอว่า ในยุคที่สงครามทหารลดความสำคัญ รัฐมหาอำนาจหันมาใช้อาวุธทางเศรษฐกิจ เช่น ภาษี มาตรการกีดกัน และการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน เพื่อต่อรองและกดดันประเทศคู่ค้า แนวทางของทรัมป์ที่เน้นตอบโต้เท่าเทียม จึงเป็นการใช้ภาษีไม่ใช่เพียงเพื่อแก้ไขดุลการค้า แต่เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงยุทธศาสตร์ของคู่แข่ง เช่น บังคับให้เวียดนามเปิดตลาด หรือจำกัดการพึ่งพาสินค้าจีน กรอบนี้ชี้ให้เห็นว่าภาษีได้กลายเป็นสงครามไร้กระสุนที่ใช้เศรษฐกิจแทนกำลังทหาร

ทฤษฎีระเบียบโลกเสรีนิยม (Liberal International Order) ระบบที่ถูกท้าทาย Ikenberry (2011) อธิบายว่า สหรัฐฯ เคยเป็นผู้นำในการสร้างระเบียบโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผ่านการเปิดเสรีทางการค้าและการสร้างสถาบันระหว่างประเทศ เช่น GATT และ WTO อย่างไรก็ตาม นโยบายของทรัมป์ที่ถอนตัวจากข้อตกลงพหุภาคี และตั้งกำแพงภาษีกับแม้แต่พันธมิตร เช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และแคนาดา ได้ท้าทายหลักการเสรีนิยมเดิมอย่างสิ้นเชิง กรอบนี้จึงสะท้อนความย้อนแย้งของสหรัฐฯ ในฐานะผู้สร้างระบบที่กลับกลายเป็นผู้บ่อนทำลายระบบและบ่งชี้ว่า โลกกำลังเข้าสู่ระเบียบใหม่ที่ซับซ้อนด้วยอำนาจมากกว่ากติกา

แนวคิดห่วงโซ่คุณค่าโลก (Global Value Chains – GVCs) ช่องทางการปรับตัวของประเทศเล็ก Baldwin (2016) ชี้ว่า ระบบการผลิตปัจจุบันถูกกระจายเป็นห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ การที่สหรัฐฯ ใช้มาตรการภาษีตอบโต้จึงส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ ไม่เพียงต่อประเทศเป้าหมาย แต่รวมถึงประเทศอื่น ๆ ในห่วงโซ่ เช่น ไทย เวียดนาม และมาเลเซีย ที่ผลิตชิ้นส่วนและส่วนประกอบให้แก่ฐานการผลิตหลัก แนวคิดนี้ทำให้เห็นว่า แม้ไทยจะไม่ได้เป็นผู้ส่งออก

ขั้นสุดท้าย แต่เมื่อจีนหรือประเทศต้นทางถูกเก็บภาษี สินค้าของไทยก็ได้รับผลกระทบทางอ้อม ทั้งด้านคำสั่งซื้อ การลงทุน และการผลิต ดังนั้น กรอบ GVCs ซึ่งว่า ประเทศเล็กสามารถลดความเปราะบางได้ หากรู้จักยกกระดับตนเองในห่วงโซ่มูลค่าและปรับโครงสร้างการผลิต

กรอบคิดทั้ง 4 ข้างต้น อธิบายนโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ ได้อย่างรอบด้าน ได้แก่

1. Realism อธิบายแรงจูงใจเชิงอำนาจ
2. Goeconomics ซึ่งว่า ภาษี คือ อาวุธยุทธศาสตร์
3. Liberal Order เผยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของระบบกติกาสากล
4. GVCs เสนอทางรอดและการปรับตัวของประเทศเล็กอย่างไทยและอาเซียน

เมื่อเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน กรอบเหล่านี้ไม่เพียงอธิบายพฤติกรรมของสหรัฐฯ แต่ยังให้บทเรียนเชิงนโยบายแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการสร้างสมดุลท่ามกลางระเบียบโลกใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลง

นโยบายภาษีตอบโต้ของโดนัลด์ ทรัมป์: เครื่องมือจัดระเบียบโลกใหม่

นโยบายภาษีตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) ของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ มีรากฐานจากความเชื่อว่าสหรัฐฯ ถูกเอาเปรียบทางการค้ามายาวนาน โดยหลายประเทศตั้งกำแพงภาษีและให้เงินอุดหนุนสูง ขณะที่สินค้าจากประเทศเหล่านั้นกลับเข้าสู่ตลาดสหรัฐฯ ได้เกือบปลอดภาษี ทรัมป์จึงผลักดันแนวคิดเก็บภาษีเท่าที่คู่ค้าปฏิบัติกับสหรัฐฯ ตัวอย่างเช่น หากประเทศ X เก็บภาษีนำเข้ารถยนต์อเมริกัน 40% ขณะที่สหรัฐฯ เก็บแค่ 2.5% ก็รถยนต์จากประเทศ X ทรัมป์ก็ต้องการปรับให้สหรัฐฯ เก็บภาษีรถนำเข้าจากประเทศ X ในอัตราใกล้เคียง 40% เช่นกัน เพื่อตอบโต้และสร้างแรงกดดันให้ประเทศนั้นลดภาษีลง ที่เสนอร่างกฎหมาย United States Reciprocal Trade Act ในสภาองเกรสปี 2019 แต่ยังไม่ผ่านความเห็นชอบ แม้กฎหมายจะไม่ผ่าน ทรัมป์ก็ได้ใช้อำนาจประธานาธิบดีและกฎหมายการค้าอื่น ๆ ดำเนินมาตรการภาษีตามแนวคิดนี้อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมหลายครั้ง

มาตรการภาษีสำคัญในยุคทรัมป์ รัฐบาลทรัมป์ขึ้นภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าหลายประเภทและจากหลายประเทศในช่วงปี 2018-2020 ซึ่งมีทั้งการใช้เหตุผลด้านความมั่นคงแห่งชาติและความเป็นธรรมทางการค้า ตัวอย่างมาตรการหลัก ได้แก่

1. สงครามการค้ากับจีน สหรัฐฯ ใช้กฎหมาย Section 301 แห่ง Trade Act 1974 ขึ้นภาษีสินค้าจีนรวมมูลค่ากว่า 3.6 แสนล้านดอลลาร์ อัตรา 7.5-25% เพื่อบีบให้จีนยอมปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ยุติการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และลดการกีดกันการค้ากับสหรัฐฯ จีนตอบโต้ด้วยการขึ้นภาษีสินค้าอเมริกัน ผลคือห่วงโซ่อุปทานโลกสั่นสะเทือน แม้ท้ายที่สุดจะนำไปสู่การเจรจาข้อตกลงเฟส 1 ที่จีนยอมเพิ่มการนำเข้าสินค้าเกษตรจากสหรัฐฯ แต่ปัญหาเชิงโครงสร้างยังคงอยู่

2. ภาษีเหล็กและอะลูมิเนียม (มาตรา 232) ปี 2018 สหรัฐฯ ขึ้นภาษีนำเข้าเหล็ก 25% และอะลูมิเนียม 10% โดยอ้างเหตุผลด้านความมั่นคง ส่งผลกระทบต่อทั้งพันธมิตรใกล้ชิดและประเทศอาเซียน เช่น ไทยและเวียดนาม แม้บางประเทศ เช่น เกาหลีใต้และบราซิล ได้รับการยกเว้นบางส่วน แต่ประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับยกเว้น บางประเทศถูกใช้มาตรการเยียวยา การทุ่มตลาดเพิ่มเติม เช่น เวียดนามที่สงสัยว่าเป็นเหล็กจีนแอบอ้างแหล่งกำเนิด

4. การใช้ภาษีเป็นเครื่องต่อรอง ทรมั้บู่เก็บภาษีนำเข้ารถยนต์จากสหภาพยุโรป 20% เพื่อบังคับให้ลดภาษีรถยนต์สหรัฐฯ และบู่เก็บภาษีสินค้าจากเม็กซิโก 5-25% เพื่อกดดันให้สกัดผู้อพยพ ซึ่งเม็กซิโกยอมเพิ่มความเข้มงวด จึงยกเลิกการเก็บภาษีนี้อันนี้ แม้มาตรการบางอย่างไม่ถูกบังคับใช้จริง แต่แสดงให้เห็นว่าภาษีถูกใช้ทั้งในเชิงเครื่องมือต่อรอง และเครื่องมือลงโทษ

ภาษีในฐานะเครื่องมือรัฐศาสตร์

การใช้นโยบายภาษีเชิงรุกของทรมั้บู่สามารถมองเป็นยุทธศาสตร์จัดระเบียบโลกใหม่ด้วยเครื่องมือเศรษฐกิจ กล่าวคือ ทรมั้บู่ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของประเทศคู่ค้าทั่วโลกให้อยู่ในเงื่อนไขที่สหรัฐฯ ได้เปรียบมากขึ้น แทนที่จะพึ่งกลไกพหุภาคีอย่าง WTO ที่ถูกมองว่าไร้ประสิทธิภาพ (ทรมั้บู่เคยวิจารณ์ WTO ว่าไม่เป็นธรรมต่อสหรัฐฯ และถึงขั้นบู่จะถอนตัว) เขาเลือกใช้นโยบายฝ่ายเดียวและการเจรจาวิภาคิโดยถือภาษีเป็นไม้แข็ง ตัวอย่างสำคัญ ได้แก่ การถอนตัว ยอมให้ความตกลงการค้าพหุภาคีขนาดใหญ่ TPP (Trans-Pacific Partnership) ล่มไป แล้วหันมาเจรจาแบบทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ และปรับเงื่อนไขข้อตกลงที่สหรัฐฯ มีอยู่ให้เป็นธรรมมากขึ้น เช่น การเจรจาแก้ไขข้อตกลง NAFTA กับแคนาดาและเม็กซิโก จนกลายเป็นข้อตกลง USMCA ซึ่งมีเงื่อนไขเอื้ออุตสาหกรรมรถยนต์และแรงงานอเมริกันมากขึ้น เป็นต้น แม้กรณีเหล่านี้จะไม่ใช่อะไรที่ตอบโต้โดยตรง แต่แนวคิดพื้นฐานเดียวกันคือสร้างระเบียบการค้ารูปแบบใหม่ที่สหรัฐฯ มีอำนาจต่อรองสูงสุด ดังนั้น นโยบายภาษีตอบโต้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการรื้อระเบียบโลกเสรีทางการค้าที่เคยดำรงมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไปสู่ระเบียบใหม่ที่ให้ความสำคัญกับอำนาจต่อรองเชิงลำพังของมหาอำนาจเป็นหลัก

ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์กว้างๆ นโยบายของทรมั้บู่ส่งผลสองด้านพร้อมกัน ด้านหนึ่งมันเพิ่มอำนาจการต่อรองระยะสั้นให้สหรัฐฯ เห็นได้จากบางประเทศยอมเจรจาและอ่อนข้อเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี (เช่น สหภาพยุโรปยอมเจรจาลดอุปสรรคการค้า หรือจีนยอมทำข้อตกลงบางส่วน) แต่อีกด้านหนึ่ง มันบั่นทอนความเชื่อมั่นระยะยาวที่โลกมีต่อความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ประเทศคู่ค้า รวมถึงพันธมิตรเริ่มมองว่าสหรัฐฯ เป็นคู่ค้าที่ไม่เสถียรและพร้อมจะใช้มาตรการรุนแรงฝ่ายเดียว ส่งผลให้หลายประเทศมองหาทางเลือกอื่น เช่น หันไปกระชับการค้ากับจีนหรือรวมกลุ่มกันเองมากขึ้น ซึ่งในระยะยาวอาจลดทอนอิทธิพลสหรัฐฯ ในเวทีระหว่างประเทศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายประเทศอาเซียน

1. ประเทศไทย ได้รับผลกระทบจากนโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ โดยสินค้าสำคัญ เช่น อิเล็กทรอนิกส์ ยางพารา อาหาร และยานยนต์ ถูกเก็บภาษีนำเข้าสูงถึง 36-37% (ฐานเศรษฐกิจ, 2568) ส่งผลให้ GDP ไทยอาจหดตัวลงถึง 1% ในปี 2568 แนวโน้มดังกล่าวยังสะท้อนผ่านอัตราการขาดดุลของสหรัฐฯ ต่อไทย ซึ่งอยู่ที่กว่า 40,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 1.4 ล้านล้านบาท ส่งผลให้ไทยตกอยู่ในกลุ่มประเทศเป้าหมายทางการค้าของทรัมป์ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งปรับดุลการค้า ด้วยการนำเข้าสินค้าเกษตรจากสหรัฐฯ อาทิ ข้าวโพด และปลาทูน่า รวมถึงการลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี เพื่อแสดงความตั้งใจในการรักษาสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระยะยาว (พีพีทีวี นิวส์, 2568) ในขณะเดียวกันมีโอกาสจากการเบี่ยงเบนการค้า (Trade Diversion) เช่น ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเซมิคอนดักเตอร์ ที่คำสั่งซื้อบางส่วนไหลจากจีนมายังไทย แต่หากไทยแต่หากไม่พัฒนาไปสู่การถือครองเทคโนโลยี ก็คงจะยังคงอยู่ในสถานะผู้รับแรงกระแทก มากกว่าจะเป็นผู้ออกแบบระเบียบเศรษฐกิจ (Baldwin, 2016)

2. ประเทศเวียดนาม ได้ประโยชน์จากการเบี่ยงเบนการค้า โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำให้การส่งออกไปสหรัฐฯฯ พุ่งขึ้น แต่ก็ถูกเพ่งเล็งเรื่องดุลการค้าเช่นกัน โดยถูกระบุว่า ตั้งใจแทรกแซงค่าเงินและถูกตั้งข้อสงสัยว่าจะถูกเก็บภาษีเพิ่มเติมในอนาคต (Menon, 2025) เวียดนามจึงเผชิญทั้งโอกาสจากการย้ายฐานผลิตจากจีนและความเสี่ยงถูกสหรัฐฯฯ ใช้มาตรการกีดกันในระยะยาว

3. ประเทศมาเลเซีย ได้รับผลกระทบในระดับปานกลางจากนโยบายภาษีของทรัมป์ เนื่องจากมีระดับการเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯฯ ต่ำกว่าไทยและเวียดนาม (Menon, 2025) อุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ของมาเลเซียมีการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานโลกที่สูง โดยเฉพาะการประกอบและทดสอบ (Assembly & Testing) ซึ่งส่งผลดีในช่วงแรกจากการย้ายฐานผลิตออกจากจีน มาเลเซียใช้กลยุทธ์ดึงดูดการลงทุน เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเข้าร่วม RCEP และ CPTPP เพื่อลดความเสี่ยง

4. ประเทศอินโดนีเซีย มีสัดส่วนการส่งออกไปสหรัฐฯฯ ต่ำกว่าประเทศอื่นในอาเซียน และสินค้าเกษตร เช่น น้ำมันปาล์ม ถ่านหิน และยาง เป็นสินค้าหลักที่ส่งออกผ่านตลาดอื่นเป็นหลัก จึงได้รับผลกระทบจำกัด แต่อาจถูกกระทบในอนาคตหากสหรัฐฯฯ ใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมหรือแรงงาน รัฐบาลจึงเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมภายในและการแปรรูปทรัพยากรก่อนส่งออก อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียมีความเสี่ยงในระยะกลางจากการเปลี่ยนแปลงของระบบภาษีสหรัฐฯฯ ที่อาจขยายขอบเขตไปถึงสินค้าโภคภัณฑ์ หรือกรณีการนำเข้ามาตรการสิ่งแวดล้อมและแรงงานเป็นข้ออ้างในการจำกัดการเข้าถึงตลาดในอนาคต

6. ประเทศฟิลิปปินส์ ไม่ได้ถูกขึ้นภาษีสูง เนื่องจากพึ่งพาการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเซมิคอนดักเตอร์ที่เชื่อมโยงกับบริษัทสหรัฐฯฯ และญี่ปุ่น ด้วยความสัมพันธ์ทางการค้าแบบ OEM แต่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการที่บริษัทเทคโนโลยีลดคำสั่งซื้อ ทำให้ฟิลิปปินส์ได้รับ

ผลกระทบโดยอ้อมจากการที่บริษัทเทคโนโลยีลดคำสั่งซื้อในช่วงสงครามการค้า (Bloomberg, 2025) เพื่อปรับห่วงโซ่อุปทาน ทำให้รายได้จากการส่งออกลดลง ขณะเดียวกันตลาดในยุโรปและจีนก็ยังไม่สามารถชดเชยได้อย่างมีนัยสำคัญ รัฐบาลฟิลิปปินส์ตอบสนองด้วยการส่งเสริมอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศและตั้งเป้าพัฒนาแรงงานด้าน ICT เพื่อยกระดับจากการเป็นผู้ประกอบชิ้นส่วนไปสู่ผู้พัฒนาเทคโนโลยีที่มีมูลค่าเพิ่มสูงในอนาคต

6. ประเทศสิงคโปร์ ไม่ได้รับผลกระทบจากภาษีตอบโต้ในเชิงตรงมากนัก เนื่องจากการกระจายตลาดและโครงสร้างภาษีที่โปร่งใส (The Diplomat, 2025) แต่กังวลว่านโยบายฝ่ายเดียวของสหรัฐฯ จะบ่อนทำลายระบบพหุภาคี จึงผลักดัน CPTPP และ RCEP และผลักดันแนวคิดเศรษฐกิจเปิดในยุคภูมิรัฐศาสตร์ใหม่ พร้อมดึงดูดการลงทุนใหม่ในเทคโนโลยีชีวภาพ การเงินดิจิทัล และโลจิสติกส์ขั้นสูง ซึ่งอาจเป็นแบบอย่างเชิงนโยบายที่ประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้ในบริบทของตนได้

7. ประเทศเมียนมา เผชิญความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองภายในเป็นทุนเดิม ภายหลังรัฐประหารในปี 2564 ทำให้การค้าระหว่างประเทศชะงักงัน และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้ากับสหรัฐฯ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เมียนมาไม่ได้รับผลกระทบจากภาษีตอบโต้โดยตรงจากรัฐบาลสหรัฐฯ แต่ถูกกดดันจากมาตรการคว่ำบาตร อุตสาหกรรมสิ่งทอยังอ่อนไหวต่อมาตรฐานแรงงานและสิทธิมนุษยชนที่สหรัฐฯ อาจใช้เป็นเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิทางการค้าในอนาคต

8. ประเทศกัมพูชา ได้รับผลกระทบเชิงโครงสร้างจากระบบภาษีของสหรัฐฯ โดยเฉพาะสิ่งทอ รองเท้า และสินค้าแรงงานเข้มข้น ซึ่งพึ่งพาดตลาดสหรัฐฯ สูง จึงถูกเก็บภาษี 40-49% (The Australian, 2025) รัฐบาลพยายามรักษาสิทธิพิเศษทางภาษี เช่น GSP และเจรจาในประเด็นแรงงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อคงการเข้าถึงตลาด

9. ประเทศลาว ส่งออกไปสหรัฐฯ น้อยมาก จึงไม่ได้รับผลโดยตรง แต่เสี่ยงได้รับผลกระทบอ้อมจากการเบี่ยงเบนการค้าและการลงทุนไปประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานและการเงินจากจีน ซึ่งอาจถูกกระทบหากความขัดแย้งจีน-สหรัฐฯ ลุกลาม นอกจากนี้ ความผูกพันทางการเงินและโครงสร้างพื้นฐานของลาวกับจีน ผ่าน Belt and Road Initiative อาจทำให้ลาวได้รับแรงกดดัน หากเกิดความขัดแย้งระหว่างจีน-สหรัฐฯ ที่ลามไปสู่การคว่ำบาตรห่วงโซ่โลจิสติกส์ในภูมิภาค

จากการศึกษากรณีประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ พบว่า แต่ละประเทศมีระดับผลกระทบจากนโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปเปรียบเทียบผลกระทบจากนโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ ต่อประเทศอาเซียน

กลุ่ม	ประเทศ	ผลกระทบ	อุตสาหกรรม/สินค้าเด่น
ผลกระทบสูง	ไทย เวียดนาม	พึ่งพาการส่งออกไปสหรัฐฯ สูง ถูกตั้งเป้าเก็บภาษี 36-46% ในสินค้าหลัก ตกเป็นประเทศเป้าหมายทางการค้า	ไทย: อิเล็กทรอนิกส์, ยางพารา, อาหาร, ยานยนต์ เวียดนาม: สิ่งทอ, เฟอร์นิเจอร์, เครื่องใช้ไฟฟ้า
ผลกระทบปานกลาง	มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์	การพึ่งพาสหรัฐฯ ระดับกลาง ได้รับผลกระทบบางส่วนจากห่วงโซ่อุปทาน และการลดคำสั่งซื้อของบริษัทเทคโนโลยี	มาเลเซีย: เซมิคอนดักเตอร์, อิเล็กทรอนิกส์ อินโดนีเซีย: สินค้าโภคภัณฑ์ เช่น น้ำมันปาล์ม ฟิลิปปินส์: เซมิคอนดักเตอร์, ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
ผลกระทบต่ำ/เฉพาะทาง	สิงคโปร์ เมียนมา กัมพูชา ลาว	ผลกระทบตรงต่ำ แต่มีความเปราะบางเชิงโครงสร้างและนโยบายเฉพาะ	สิงคโปร์: การเงิน, โลจิสติกส์ เมียนมา: สิ่งทอ (แต่ถูกมาตรการคว่ำบาตร) กัมพูชา: สิ่งทอ, รองเท้า, สินค้าแรงงานเข้มข้น ลาว: การค้าชายแดนกับไทยและจีน

ไทยและเวียดนาม คือประเทศเปราะบางที่สุดใอาเซียน ต้องปรับตัวเชิงโครงสร้างเร่งด่วน ส่วน มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ แม้ไม่ถูกกระทบหนัก แต่ต้องจัดการความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทาน และสิงคโปร์ เมียนมา กัมพูชา ลาว ได้รับผลกระทบน้อยกว่า แต่ยังเผชิญความเปราะบางเฉพาะทาง

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ ในเชิงยุทธศาสตร์ประเทศไทยควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับแรงกระแทก ไปสู่ผู้สร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ โดยมีข้อเสนอ 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1. เร่งเจรจาทางการค้าอย่างเชิงรุก โดยปรับดุลการค้า เพิ่มการนำเข้าสินค้าเกษตรสหรัฐฯ เช่น ข้าวโพด, ปลาทูน่า และลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี 2. กระจายตลาดและฐานการผลิต ลดการพึ่งพาสหรัฐฯ เพียงตลาดเดียว โดยขยายไปจีน อินเดีย และตะวันออกกลาง 3. ยกระดับการผลิตสู่ห่วงโซ่คุณค่าสูงจากผู้ผลิตชิ้นส่วน สู่ ผู้พัฒนาเทคโนโลยี 4. สร้างพันธมิตรภูมิภาคเพื่อถ่วงดุลเชิงยุทธศาสตร์ การทูตการค้าเชิงรุก ทั้งทวิภาคี (US-Thailand FTA) และพหุภาคี (RCEP, CPTPP)

กลยุทธ์การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ

การเจรจาทางการค้า	การกระจายตลาด	การยกระดับการผลิต	พันธมิตรเชิงกลยุทธ์
การเจรจาเชิงรุกเพื่อปรับปรุงดุลการค้า	การขยายตลาดเพื่อลดการพึ่งพาตลาดเดียว	การเปลี่ยนจากการผลิตชิ้นส่วนไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยี	การสร้างพันธมิตรเพื่อความสมดุลเชิงกลยุทธ์

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับประเทศไทย

จากการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบทั้ง 9 ประเทศอาเซียน เสนอแนวทางเชิงนโยบายสำหรับประเทศไทยใน 4 มิติหลัก ซึ่งจะช่วยให้ไทยสามารถปรับตัวเชิงโครงสร้างและสร้างภูมิคุ้มกันในยุคภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจ

1. การทูตการค้าเชิงรุก (Proactive Trade Diplomacy) ไทยควรเสริมสร้างบทบาทเชิงรุกในเวทีการค้าโลก โดยไม่รอให้ถูกกดดันแล้วจึงตอบสนอง ควรใช้ดุลการค้าที่ได้เปรียบเป็นข้อแลกเปลี่ยนในการเปิดตลาดสินค้าและการลงทุนของไทยในสหรัฐฯ และพันธมิตร ไทยควรพิจารณาเจรจา FTA กับสหรัฐฯ อย่างมีเงื่อนไข และเพิ่มบทบาทในกรอบ RCEP, CPTPP และ APEC เพื่อสร้างอำนาจต่อรองแบบพหุภาคี

2. การกระจายตลาดและฐานการผลิต (Diversification) ลดการพึ่งพาส่งออกเดี่ยว เช่น สหรัฐฯ และจีน โดยขยายไปยังอินเดีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา และลาตินอเมริกา ส่งเสริมการลงทุนของไทยในประเทศอาเซียนที่มีต้นทุนต่ำ เพื่อกระจายความเสี่ยงและใช้ประโยชน์จากแรงงานภูมิภาค จัดตั้งเขตการผลิตเพื่อส่งออกหลายตลาด (Multi-Market Industrial Zones)

3. การยกระดับห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Upgrading) ไทยต้องเลิกเป็นเพียงผู้ผลิตในห่วงโซ่ และมุ่งพัฒนา R&D, Design, Branding ส่งเสริมนวัตกรรม ผ่านมาตรการลดภาษี R&D, กองทุนนวัตกรรมอุตสาหกรรม และระบบมหาวิทยาลัย-อุตสาหกรรมแบบครบวงจร ดึงดูดบริษัทเทคโนโลยีให้ตั้งสำนักงานใหญ่ในไทยผ่าน Smart Visa และเขตเทคโนโลยีเฉพาะทาง

4. การสร้างพันธมิตรระดับภูมิภาค (Strategic Regional Coalition) ใช้บทบาทของไทยในอาเซียนเพื่อผลักดันพันธมิตรด้านการต่อรองต่อมหาอำนาจ เช่น กรณีเจรจาเกี่ยวกับ GSP, Climate Tariff หรือมาตรฐานสิ่งแวดล้อม พัฒนาความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสาร ความมั่นคงทางโลจิสติกส์ และการตอบโต้ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจแบบกลุ่ม ไทยควรผลักดันแนวคิดอาเซียนในโลกหลายขั้ว โดยไม่เอนเอียงเกินไปต่อขั้วใด

สรุป

นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ในฐานะเครื่องมือภูมิรัฐศาสตร์เชิงเศรษฐกิจที่ถูกนำมาใช้เพื่อปรับโครงสร้างระเบียบโลกที่กำลังเปลี่ยนผ่านจากระบบขั้วเดียวไปสู่ระบบหลายขั้ว การศึกษาอาศัยกรอบทฤษฎีสัจนิยมภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจ ระเบียบโลกเสรีนิยม และแนวคิดห่วงโซ่คุณค่าโลก (GVCs) เพื่อทำความเข้าใจทั้งเจตนาทางยุทธศาสตร์และผลกระทบเชิงโครงสร้าง นโยบายภาษีตอบโต้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกลไกเชิงอำนาจเพื่อควบคุมและปรับพฤติกรรมของประเทศคู่ค้า ประเทศในอาเซียนได้รับผลกระทบแตกต่างกันตามระดับการพึ่งพาการค้าและความสามารถในการเชิงโครงสร้าง โดยประเทศไทยและเวียดนามได้รับผลกระทบสูงสุด เนื่องจากเป็นประเทศที่สหรัฐฯ ขาดดุลการค้าสูงและมีอุตสาหกรรมเป้าหมายตรงกับมาตรการกีดกัน ขณะที่

สิงคโปร์และอินโดนีเซียสามารถใช้บทบาทในห่วงโซ่คุณค่าเพื่อลดแรงกระแทกได้ ส่วนประเทศที่มีความเปราะบางทางการเมืองหรือพึ่งตลาดเดียว เช่น เมียนมาและกัมพูชา เผชิญข้อจำกัดในการสร้างอำนาจต่อรอง สำหรับประเทศไทยควรปรับจากการเป็นผู้รับแรงกระแทกเชิงรับไปสู่ผู้กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยมุ่งเน้น 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1. การทูตการค้าเชิงรุก ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อรักษาสีทธิทางการค้า 2. การกระจายตลาดและฐานการผลิต ลดการพึ่งพาสหรัฐอเมริกา เพียงตลาดเดียว 3. การยกระดับห่วงโซ่คุณค่า เพื่อเปลี่ยนสถานะจากผู้ผลิตชิ้นส่วนไปสู่ผู้พัฒนาเทคโนโลยี และ 4. การสร้างพันธมิตรเชิงภูมิภาค เพื่อเสริมอำนาจต่อรองร่วมกันของอาเซียน

นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ ภายใต้ทรัมป์ได้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของระบบโลกที่ขับเคลื่อนด้วยอำนาจมากกว่ากติกา ประเทศไทยจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์เศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันเชิงระบบและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองในระยะยาว ท่ามกลางการแข่งขันเชิงอำนาจแบบใหม่ที่กำลังทวีความเข้มข้นในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ฐานเศรษฐกิจ. (2568). ภาษีทรัมป์กระทบไทยส่งออกหด GDP โตต่ำกว่า 2%. สืบค้น 15 เมษายน 2568, จาก <https://www.thansettakij.com>
- พีพีทีวี นิวส์. (2568). “ภาษีทรัมป์” ฉุด GDP 1% “คลัง” จ่อปรับสมดุลการค้า เพิ่มนำเข้า “ข้าวโพด-ทุ่น้ำ”. สืบค้น 15 เมษายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/DwOTI>
- Baldwin, R. (2016). *The Great Convergence: Information Technology and The New Globalization*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bloomberg. (2025). *Southeast Asian Currencies, Stocks Highly Exposed to US Tariffs*. Bloomberg. Retrieved April 12, 2025, from <https://www.bloomberg.com>
- Ikenberry, G. J. (2001). *After Victory: Institutions, Strategic Restraint, and the Rebuilding of Order After Major Wars*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Ikenberry, G. J. (2011). *Liberal Leviathan: The Origins, Crisis, And Transformation of The American World Order*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Luttwak, E. (1990). From Geopolitics to Geo-Economics: Logic of Conflict, Grammar of Commerce. *The National Interest*, 20, 17-23.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W. W. Norton & Company.

Menon, J. (2025). *Trump's Reciprocal Tariff Policy: Implications for Southeast Asia. Fulcrum (ISEAS – Yusof Ishak Institute)*. Retrieved April 15, 2025, from <https://shorturl.asia/feNXV>

The Australian. (2025). *Southeast Asia Clobbered by Tariffs – But US Will Be Hit Too. The Australian*. Retrieved April 15, 2025, from <https://shorturl.asia/w5AM4>

The Diplomat. (2025). *Southeast Asia Slammed by President Trump's 'Liberation Day' Tariffs*. Retrieved April 15, 2025, from <https://thediplomat.com>

